

Pr. mail til Nikolaj Lomholt Svensson nilos@kefm.dk

Paul Bergsøes Vej 6
2600 Glostrup

Magnoliavej 2-4
5250 Odense SV

Telefon 4343 6000
teknig@teknig.dk
www.teknig.dk

Dato: 21. december 2020

Side 1/5

Bemærkninger til revision af Energieffektiviseringsdirektivet

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet har med mail af den 25. november 2020 bedt om bidrag til regeringens input til Europa-Kommissionen i forbindelse med revisionen af Energieffektiviseringsdirektivet.

Direktivet berører et vigtigt fokusområde for TEKNIQ Arbejdsgivernes medlemsvirksomheder, og vi indgår derfor gerne i et fortsat samarbejde på området. Revisionen af Energieffektiviseringsdirektivet, herefter kaldt "EED" giver TEKNIQ Arbejdsgiverne anledning til følgende bemærkninger.

TEKNIQ Arbejdsgiverne bemærker, at revisionen er et element i udmøntningen af the European Green Deal og i øvrigt skal ses i tæt sammenhæng med bl.a. Renovation Wave, Bygningsdirektivet og VE-direktivet. TEKNIQ Arbejdsgiverne bakker op om revisionen, som bør sikre et øget fokus på Energieffektivisering som et centralt element i den grønne omstilling og indfrielsen af EU-målsætningen om at reducere CO₂-udledningen med 55% inden 2030.

TEKNIQ Arbejdsgivernes bemærkninger fordeler sig inden for en række centrale områder.

Fremme af energirenoveringer af bygninger

Energirenovering af bygninger er et centralt element i at fremme energieffektiviteten i samfundet, og TEKNIQ Arbejdsgiverne mener som udgangspunkt, at der med fordel kan sættes minimumsstandarder for bygningernes ydeevne i forbindelse med renoveringer. Forudsætningen for at kunne anvende minimumsstandarder er dog, at energimærkningsordningen for bygninger opleves som troværdig, så bygningsejerne blive stillet over for krav, som virker fornuftige. Energi-mærkningen af bygninger er forankret i Bygningsdirektivet, men Energieffektiviseringsdirektivet kan hensigtsmæssigt anvendes til at sikre det rette fokus på området.

Minimumskrav betyder dog, at nogle bygningsejere kan blive økonomisk presset, hvis ikke de har mulighed for at tilvejebringe finansiering af de nødvendige renoveringer. Dette vil i særlig grad være tilfældet for bygninger, der ligger i områder med lave huspriser eller for husstande med lavt rådighedsbeløb. Derfor bør Danmark arbejde for, at der gennemføres tiltag som sikrer fx alternative finansieringsformer eller lånepuljer, som kan håndtere denne udfordring.

Primærenergifaktorer

Primærenergifaktorerne bruges bl.a. til at fastlægge bygningers ydeevne med forskellige opvarmningsformer og anvendes i Danmark som en del af fastsættelsen af energimærket og den tilladte energiramme i Bygningsreglementet for nybyggeri og renoveringer. I Danmark har fjernvarme en primærenergifaktor på 0,85, olie, naturgas og biomasse har en primærenergifaktor på 1, mens el har en primærenergifaktor på 1,9. I praksis betyder dette, at man accepterer en lavere energieffektivitet i bygninger der opvarmes med fjernvarme, naturgas, biomasse og olie end med el, herunder med eldrevne varmepumper. Det er naturligvis meget u hensigtsmæssigt.

Primærenergifaktorerne giver et her-og-nu billede af den omtrentlige effektivitet af forskellige forsyningsformer i energisystemet. Men beregningen af primærfaktorerne afspejler ikke fremtiden fx fordi de ikke i tilstrækkeligt omfang tager højde for, at el om få år produceres på 100 procent vedvarende energikilder. Værre er det imidlertid, at primærfaktorerne er et øjebliksbillede, der ikke tager højde for, at bygninger står i mange år efter, at strømmen er blevet 100% grøn. Derfor skader her-og-nu primærenergifaktorer udviklingen af de mest grønne løsninger. Faktorerne indebærer også, at bygninger (nye og renoverede) ikke udformes optimalt i forhold til det energisystem, de skal være en aktiv del af. Samtidig tilskynder en lav primærenergifaktor i fjernvarmen, sektorens fortsatte brug af biomasse – et brændsel, hvis fremtid er væsentlig mere usikker end grønt produceret el. Endelig afspejler brugen af nationale primærenergifaktorer, som er baseret på en gennemsnitsbetragtning, ikke de meget store forskelle der er på energieffektiviteten i forskellige fjernvarmenet i Danmark. Mens nogle fjernvarmenet, særligt omkring de større byer, er meget effektive, har mange andre fjernvarmenet store tab i forbindelse med produktion og distribution af varme.

EU-kommissionen foreslog i sektorintegrationsstrategien fra i sommer at man skulle *“Review the Primary Energy Factor, to order to fully recognise energy efficiency savings via renewable electricity and heat, as part of the review of the Energy Efficiency Directive”*. Kommissionen udtrykte i den forbindelse ønske om, at primærenergifaktorerne skal afspejle de effektiviseringsgevinster, som en øget brug af vedvarende el og varme giver og udtrykker et ønske om at vurdere fastlæggelsen og implementeringen af primærenergifaktorer i medlemsstaterne.

TEKNIQ Arbejdsgiverne bakker kommissionen op i dette ønske og mener, at Danmark skal arbejde for at systematikken bag brugen af primærenergifaktorer bliver revideret, så effektiviseringspotentialerne i alle bygninger, på tværs af forsyningsformer, bedst muligt kan indfris. I modsat fald risikerer vi at bremse anvendelsen af vedvarende energi og elektrificering af samfundet, som er nødvendig for at nå målsætningerne for grøn omstilling af Danmark.

Offentlige bygninger

TEKNIQ Arbejdsgiverne mener, at den offentlige sektor bør gå forrest og gennemføre rentable energieffektiviseringer i en langt større del af sin bygningsmasse. Derfor bør Danmark arbejde for at renoveringskrav til alle offentlige bygninger udvides, så renoveringstakten for de kommunale, regionale og statslige bygninger

Paul Bergsøes Vej 6
2600 Glostrup

Magnoliavej 2-4
5250 Odense SV

Telefon 4343 6000
tekniq@teknIQ.dk
www.teknIQ.dk

Dato: 21. december 2020

Side 2/5

TEKNIQ ARBEJDSGIVERNE

øges. Sammen med øgede renoveringskrav mener vi, at Danmark bør arbejde for, at den offentlige sektor hurtigst muligt udfaser fossil bygningsopvarmning og implementerer anvendelsen af intelligent energistyring i de bygninger, hvor det er rentabelt, for på den måde at være med til at drive markedet for disse løsninger.

Totaløkonomi

Totaløkonomi er et værktøj, der sikrer et mere helhedsorienteret fokus på investeringer i bl.a. energieffektive løsninger. Et totaløkonomisk fokus på både klimaskærm og tekniske installationer giver mere energieffektive bygninger til gavn for driftsøkonomien i bygningerne, samtidig med at det mindsker behovet for løbende vedligeholdelse og dermed ressourceforbruget til nye bygningsdele, hvilket igen er positivt i forhold til bæredygtigt byggeri.

En skarp adskillelse hos de fleste bygherrer mellem anlæg og drift betyder imidlertid, at meget byggeri opføres eller renoveres med et stærkt fokus på opførselsprisen her og nu, frem for den samlede totaløkonomi i at opføre, eje og drive bygningen over en længere tidshorisont. TEKNIQ Arbejdsgiverne mener derfor, at Danmark bør arbejde for, at totaløkonomi skal anvendes af alle bygningsejere, og at den offentlige sektor og de almene boligselskaber, som langsigtede bygningsejere, skal gå forrest og i højere grad end i dag følge principperne.

Adgang til data

Drift, service og vedligeholdelse af bygninger og bygningernes tekniske installationer kan effektiviseres betydeligt, hvis tiltagene i højere grad gennemføres på baggrund af aktuelle energiforbrugsdata. Med mulighederne for automatisk fjernaf-læsning af energiforbrugsdata fra bygningsautomatik og energi-afregningsmålere findes et marked svarende til det, man ser på industriområdet, hvor leverandører sælger produkter med tilbud om on-line-overvågning, som sikrer, at produktet kører optimalt og får skiftet reservedele, når der er behov for det. Service behøver altså ikke være fysisk service, men kan være en løbende service eller overvågning af bygninger, anlæg og installationer som sikrer vedligeholdelse og optimering på forkant med behovet.

I dag findes mange virksomheder, der laver service på grundlag af energidata, men de oplever desværre af og til stadig udfordringer med at modtage data fra alle relevante aktører, selv når bygningsejeren giver samtykke til dette.

Forbrugerne har betalt meget betydelige beløb til etablering af digitalt baserede forbrugsmålere. Det er grundlæggende fornuftigt, fordi perspektiverne i at hente og anvende data fra eksisterende forbrugsmålere er meget betydelige, og kan gennemføres uden at det har væsentlige konsekvenser for levetiden af målerne. Der er imidlertid en række barrierer for automatisk at hente forbrugsdata, bl.a. er energieffektiviseringsdirektivets krav om datahyppighed, datakvalitet og tilgængelighed stadig for lav. Derfor bør Danmark arbejde for, at forsyningsselskaberne forpligtes til stille data om kundens energiforbrug i en væsentlig højere datahyppighed, datakvalitet og tilgængelighed, end det er tilfældet i dag.

Paul Bergsøes Vej 6
2600 Glostrup

Magnoliavej 2-4
5250 Odense SV

Telefon 4343 6000
tekniq@teknIQ.dk
www.teknIQ.dk

Dato: 21. december 2020

Side 3/5

Sektorkobling, elektrificering, fleksibilitet og intelligente bygninger

Der er et stort potentiale i at gøre el- og fjernvarmeforbruget mere fleksibelt, så bygningerne kan fungere som et energilager i energisystemet og kobler energi- og bygningssektoren.

Kommissionens sektorintegrationsstrategi nævner, at *"As part of the Renovation Wave initiative, promote the further electrification of buildings' heating (in particular through heat pumps), the deployment of on-buildings renewable energy, and the roll-out of electric vehicle charging points (from 2020 onwards), using all available EU funding, including the Cohesion Fund and Invest EU"*.

Dermed kan bygningerne spare på energien, når den er sortest og dyrest, og bruge energien når den er grønnest og billigst. Flexibiliteten kræver imidlertid investeringer i de rigtige bygningsinstallationer til styring af energiforbruget og forbedringer af klimaskærm og installationer, så bygningerne udnytter energien mere effektivt. Der er stort potentiale i intelligent styring, og faktisk kan 2,5 % af Danmarks manko ift. klimamålsætningen opfyldes ved implementering af intelligent styring i bygninger, som påvist af Klimapartnerskabet for byggeri- og anlæg.¹

Derfor bør Danmark arbejde for intentionerne i Kommissionens sektorintegrationsstrategi indarbejdes i EED og at der generelt sikres et stort fokus elektrificering af energiforbruget.

Løbende service og optimering af bygninger

Mangelfuld indregulering og justering af de tekniske installationer betyder, at energiforbruget i mange bygninger er højere, end det bør være. Selvom renovering af bygningsinstallationer reducerer energiudgifterne og har korte tilbagebetalingstider, realiseres de i dag i lav grad hos bygningsejerne.

Disse problemer kan i vidt omfang imødegås ved at sikre løbende service af bygningerne på samme måde, som det kendes fra service på biler. Regelmæssig service af bygninger vil fremme energieffektivitet ved at sikre et fortsat fokus på driften af de tekniske installationer, og kan derudover benyttes til at identificere, hvilke installationer, det vil være hensigtsmæssigt at udskifte eller renovere, fordi de er i for dårlig stand eller er forkert indregulerede. Energistyrelsen har tidligere vurderet energisparepotentialet ved eftersyn af større ventilationsanlæg til 25% ved første eftersyn og yderligere 10% ved følgende eftersyn.² Flere undersøgelser har påvist store potentialer, der er relateret til bygningsdrift. De væsentligste områder i mindre bygninger er varmebesparelser, mens der i større bygninger er store driftspotentialer indenfor varme og adfærdsrelateret forbrug, ventilation, køling, belysning og varme.³

Det er derfor helt afgørende for at kunne realisere flest mulige energibesparelser, at der er et vedvarende fokus på løbende at optimere og vedligeholde

¹ Klimapartnerskabet for bygge- og anlægssektoren (2020)

² Energistyrelsen: Energieforsyn af ventilations- og klimaanlæg (2008)

³ Ea Energianalyse: Bygninger i energisystemet (2020)

Paul Bergsøes Vej 6
2600 Glostrup

Magnoliavej 2-4
5250 Odense SV

Telefon 4343 6000
teknig@teknig.dk
www.teknig.dk

Dato: 21. december 2020

Side 4/5

TEKNIQ ARBEJDSGIVERNE

bygningsmassen. TEKNIQ Arbejdsgiverne mener derfor, at Danmark bør arbejde for, at der bliver indført et generelt krav om at sikre en løbende service af bygninger, og at medlemsstaternes muligheder for at omgå kravet ved at iværksætte alternative foranstaltninger, mindskes.

TEKNIQ Arbejdsgiverne står naturligvis til rådighed for en uddybning af vores høringssvar.

Med venlig hilsen

Simon O. Rasmussen
Underdirektør

Paul Bergsøes Vej 6
2600 Glostrup

Magnoliavej 2-4
5250 Odense SV

Telefon 4343 6000
teknig@teknig.dk
www.teknig.dk

Dato: 21. december 2020

Side 5/5